Rodna Gruda

Ni zapustila Slovenije, v Bolivijo jo je odpeljala usoda

She Did Not Leave Slovenia, Fate Took Her to Bolivia

Objavljeno dne/Published on: 02.10.2013
Avtor članka/Article Author: Blanka Markovič Kocen, foto: osebni arhiv E. Š.

Ejti Štih, slovenska umetnica, je svoj drugi dom našla v Boliviji in skupaj s kolegom kiparjem v Santa Cruzu odprla neprofitno umetniško galerijo, ki jo mesečno obišče kar 8.500 obiskovalcev! Štihova pravi, da je slikarski kronist tamkajšnjega družbenega dogajanja. Delček Slovenije je Bolivijcem predstavila na fotografski razstavi novinarjev Dela.

Ejti Štih, a Slovenian artist, found her new home in Bolivia and together with her friend sculptor they opened a non-profit art gallery in Santa Cruz. The gallery attracts 8.500 visitors monthly. Štih also states that she is the painters' chronicler of the social scene. She presented a small part of Slovenia to the Bolivians in a photographic exhibition of Delo journalists.

Ejti Štih: »Moje slikarstvo je neke vrste komentar tega, kar se dogaja okrog mene, predvsem v družbenem, ne intimnem smislu.«

V Sloveniji ste se kot scenografka in kostumografka dobro uveljavili, pred vami je bila verjetno bleščeča kariera. Zakaj ste se torej odločili zapustiti Slovenijo?

Kot vsak mlad človek sem želela videti, kako živijo drugje po svetu in se preizkusiti tam, kjer me nihče ne pozna. Nisem se odločila zapustiti Slovenije, tako je pač nanesla usoda.

Je bila Bolivija vaša prva izbira oziroma, zakaj ste se odločili prav za ta, nekoliko eksotičen konček sveta?

S kolegom slikarjem Picem sva skupaj odpotovala v Severno Ameriko. On je ostal v Kaliforniji, jaz pa sem sama z avtom prevozila celo pot iz Los Angelesa do Miamija, od koder sem šla v Bolivijo, kjer sem imela prijatelje.

S kakšnimi pričakovanji in kdaj ste se odpravili?

Leta 1981 in samo s popotnimi pričakovanji. Nikjer nisem nameravala ostati.

Kakšni so bili prvi vtisi v Boliviji in kako se počutite zdaj? Kako se je vaše življenje spremenilo?

Takoj sem ugotovila, da je Bolivija bolj kot Severna Amerika podobna Jugoslaviji. Ljudje so bili prijazni, tropska klima pa tudi. Naučila sem se špansko, saj nisem znala niti besede. »Španska vas«, saj veste. Bolivija je bila res taka dežela, kot jih vidiš na Discovery Channel. Mesto Santa Cruz, kjer živim, je zraslo s 350 000 na milijon in pol prebivalcev in ni več tako mirno in prijazno. Postalo je nevarno in divje.

Na kaj ste se najteže privadili in kaj vas je navdušilo?

Navdušila me je prelepa narava, Indijanci s svojimi čudovitimi, ročno tkanimi ponchi, džungla, Kordiljeri, Titicaca….. Najteže pa je še danes gledati socialne krivice, revščino in objestnost tistih, ki so na oblasti.

V katerem jeziku komunicirate?

V španščini, indijanskih jezikov ne znam.

Ali je v Boliviji, glede na to, da je po statističnih podatkih več kot polovica prebivalstva pod pragom revščine, mogoče preživeti z umetnostjo?

Sem živ dokaz, da je to mogoče. Res je, da je dežela zelo revna, a so tudi taki, ki imajo zelo veliko denarja... Socialne krivice so res velike! In moje slikarstvo je, kot kaže, tudi družbeno zanimivo, saj sem neke vrste slikarski »cronista« ali pa zafrustriran novinar, ki zna le risati in ne pisati.

Ali se poleg slikanja ukvarjate še s čim?

Seveda, na začetku sem veliko šivala in imela trgovino z oblekami, šivala sem tudi kostume za karneval, izdelovala maske, scenografije za gledališče, ilustracije in še mnogo drugega. Na začetku nihče ni kupoval mojih slik in mi ni bilo lahko preživeti.

Zdaj pa poleg slikarstva vodim tudi neprofitno umetniško galerijo Manzana 1 Espacio de arte,ki je poleg glavnega trga in ima neverjeten obisk: 8.500 obiskovalcev na mesec! S kolegom kiparjem, s katerim sva jo ustanovila, sva spremenila zapuščeno policijsko postajo v umetniški prostor. Kot prostovoljca galerijo vodiva že osem let.

Od kod črpate motive, kaj hočete sporočiti svojemu občinstvu?

Iz vsakdanjega življenja, časopisov in televizije. Moje slikarstvo je neke vrste komentar tega, kar se dogaja okrog mene, predvsem v družbenem, ne intimnem smislu. Moja zavestna odločitev ob prihodu je bila, da bom figurativen slikar, prav zato, da lažje komuniciram z občinstvom.

Ali ohranjate stike s slovenskimi umetniki?

Bolj malo. Kadar grem v Slovenijo, sem v glavnem z mamo, ki je prav tako umetnica.

Po mojih informacijah ste pred časom sodelovali na zelo odmevni fotografski razstavi v Boliviji. Za kakšen dogodek je šlo?

To razstavo novinarjev Dela sva organizirali z Lidijo Pavlovčič, urednico gospodarske redakcije Dela, zajemala pa je 80 fotografij o Sloveniji. Tako so lahko Bolivijci videli delček moje stare domovine.

Ali ste v vaši novi domovini srečali kakega Slovenca, morda naleteli celo na slovensko skupnost?

Slovencev je v Boliviji zelo malo. Spoznala sem, denimo, družino Košir, ki je po vojni imigrirala v Buenos Aires.

Slovenci v tujini ste neke vrste ambasadorji Slovenije. Kaj poveste o deželi, iz katere prihajate?

Da je več kot polovica njene površine pokrita z gozdovi, v katerih živijo medvedi, da Slovenci radi gojijo zelenjavo na vrtičkih, smeti mečejo v koše in so hribolazci in da je Bled podoba raja.

